

فاصله و محمد اصفهانی

محمد اصفهانی هم یکی از سروده‌های قیصر امین‌پور را خوانده؛ شعری به نام «فاصله» که این‌طور شروع می‌شود: «به یادت داغ بر دل می‌نشانم / ز دیده خون به دامن می‌فشانم»

دوستت دارم و ناصر عبداللهی

این یکی را تقریباً همه شنیده‌ایم. شعر معروف پاییز که زنده‌یاد ناصر عبداللهی آن را خوانده است و مطلع شعر این است: «سرایا اگر زرد و پژمرده‌ایم / ولی دل به پاییز نسپرد»

دوست دارم و علیرضا قربانی

«من از عهد آدم تو را دوست دارم» یکی از غزل‌های بسیار لطیف و عاشقانه زنده‌یاد امین‌پور است که در آلبوم «دخت پری‌وار» با صدای علیرضا قربانی و آهنگسازی مهیار علیزاده منتشر شد.

باید بهار باشد *

هفت و یکمین سالروز تولد قیصر امین‌پور

ر به یاد افشین

محمد میرکیانی / نویسنده

با قیصر همکار نبودم؛ هر کدام مامسیر حرفه‌ای خودش را داشت و به همین دلیل از گفتن درباره قیصر امین‌پور معذورم اما قیصر از دنیا رفت من مدیریت گروه که یک را برعهده داشتم. در عرض شش و نیم سال او برنامه‌ای تدارک دیدیم به سال ۱۳۸۶ از شبکه یک به نمایش

کسمایی تدارک دید و ویژگی مهمش روز بعد از درگذشت قیصر امین‌پور، حضور مرحوم افشین یداللهی در این برنامه با گروه سازنده این برنامه همراه نام‌های بزرگ و ویژگی‌های شخصیتی، بی‌شمار شعر قیصر امین‌پور صحبت

نامه آستانه توانمندی شعری قیصر و تأثیر این شاعر بزرگ در شعر کودک را متذکر شد و امروز جای این هر دو

۱۷ سال زحمت

بیوک ملکی / نویسنده و شاعر

در مورد قیصر امین‌پور خیلی حرف نزده‌ام و قصد هم ندارم خیلی درباره‌اش بگویم. هرکسی به هر بهانه‌ای از قیصر گفته و نوشته و شاید کمتر اشاره شده به رنج و زحمتی که قیصر تحمل می‌کرد. او ۱۷ سال برای سروش نوجوان زحمت کشید و ۱۷ سال زیر فشار بود. مشکلات زیادی داشتیم چون از روز اول بنابر این سروش نوجوان را بر ادبیات و هنر گذاشته بودیم و قصد داشتیم اگر آموزشی هست یا حرفی و پیامی از همین مسیر به مخاطبان ارائه کنیم اما برخی روزنامه‌ها و نشریات تنگ‌نظر و مسؤولانی که نگاه بسته و محدود داشتند، به هر آنچه در این نشریه نوشته می‌شد و باب میل و سلیقه آنها نبود اعتراض می‌کردند. کارشکنی‌ها و مزاحمت‌ها پاپانی نداشت. به ما حتی در طرح مسائل مذهبی خرده می‌گرفتند چون طبق اساس و تعریف مجله از دریچه هنر و ادبیات به آن می‌پرداختیم و این بود که قیصر امین‌پور ۱۷ سال مزاحمت را تحمل شد اما در نهایت نشریه منتشر کرد که هنوز معتبر است. آدم‌های استخوان‌خرد کرده‌ای در آن سهم داشتند و هنوز مثل آن منتشر نشده است.

بارها درباره قیصر نوشته شده و به این مزاحمت‌ها بی‌توجهی شده. به‌راحتی ۱۷ سال از زندگی قیصر در یادمان‌ها و گزارش‌ها و زندگی‌نامه‌ها نادیده گرفته شده و به همین دلیل است که دوست ندارم به هر بهانه درباره قیصر حرف بزنم و به این راحتی درباره فعالیت مطبوعاتی او، اینکه چطور یک نشریه را به‌وجود آورد و به اوج رساند، توضیح بدهم.

شاعر نام‌آشنای همه کودکان ایران

اکبر میرجعفری / نویسنده، شاعر و عضو دفتر تالیف کتب درسی

در کتاب‌های دوره ابتدایی و دوره متوسطه اول از قیصر امین‌پور شعرهایی منتشر شده است؛ شعرهایی که در قالب شعر سنتی و شعر نو. شعرهای او هم برای مولفان کتب درسی جالب بوده و هم برای معلمان و هم برای دانش‌آموزان. شعرهای قیصر امین‌پور سهل‌ممتنع است؛ پر معنا و عمیق و در عین حال روان و بدون پیچیدگی. شعر قیصر آموزنده است و مفاهیمی را در بر می‌گیرد که همیشه برای نوجوانان می‌تواند پربار باشد. شعر قیصر مناسب است برای تدریس؛ گیر و گرفتاری ندارد، در ارزشیابی جایگاه قابل دفاع دارد و در عین حال از قابلیت‌های زبانی قابل اعتنایی برخوردار است. قیصر امین‌پور در اشعارش به موضوعاتی می‌پردازد که با سایر موضوعات کتاب‌های درسی در تضاد نیست.

قیصر امین‌پور از معدود شاعرانی است که همیشه شعری از او در کتاب‌های درسی وجود داشته و امیدواریم در سال‌های آینده هم چنین باشد. شاید در بازنگری و به روز شدن کتاب‌ها، گاهی شعری از او حذف شده باشد اما شعر دیگری از او مورد توجه قرار گرفته و در کتاب‌های درسی گنجانده شده مثل شعر کوچه‌های خراسان که در دوره‌های پیش نبود اما حالا در کتاب دوره دبیرستان اول وجود دارد. قیصر با شعرهایش به تمام کودکان این سرزمین معرفی شده و شاید به همین دلیل شاعری نام‌آشناست.

از قیصر امین‌پور، مجموعه شعرهایی منتشر شده که هنوز و در سال‌های نبودن شاعر هم مورد توجه قرار دارند

تنفس شعر

هنوز هم خواندنی است. نه فقط هنوز و حالا که سروده‌های این چهره مهم شعر معاصر ایران، در آینده هم خوانده خواهد شد. مردی که بسیار ساده نوشته و هر مخاطبی می‌تواند همراهش شود، اما در عین این سادگی شعرهایش لایه‌هایی دارد که درک آنها برای مخاطب آشنا با شعر بسیار لذتبخش خواهد بود.

تنفس صبح

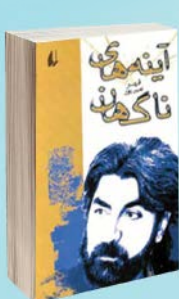
«تنفس صبح» اولین مجموعه شعر قیصر امین‌پور است که سال ۱۳۶۳ چاپ و منتشر شد. این مجموعه شعر نماینده نگاه او به اتفاقات زمانه‌اش است. مضامین شعرها به فضای دهه ۶۰ نزدیکند و بعضی از آنها به یاد بزرگانی مانند امام خمینی، دکتر شریعتی، مرحوم طالقانی و خانواده شهدا سروده شده‌اند؛ می‌خواستم / شعری برای جنگ بنویسم / دیدم نمی‌شود / دیگر قلم زبان دلم نیست / گفتم باید زمین گذاشت قلم‌ها را / دیگر سلاح سرد سخن کارساز نیست / باید سلاح تیزتری برداشت / باید برای جنگ / از لوله تفنگ بخوانم

«در کوچه آفتاب» هم از سوی حوزه هنری و به همین سبک و سیاق منتشر شده است.

«منظومه ظهر روز دهم»

این منظومه مجموعه دیگری است که سال ۱۳۶۵ توسط انتشارات برگ به بازار آمد. قیصر امین‌پور در این منظومه، ظهر عاشورا، غوغای کربلا و تنهایی عشق را به تصویر می‌کشد. این منظومه همراه چند مجموعه دیگر با نام‌های «چشمه»، «مثل رود بی‌بال پریدن» و «به قول پرستو» از کتاب‌هایی هستند که در فاصله سال‌های ۷۰ - ۶۰ برای نوجوانان سروده شده‌اند.

آینه‌های ناگهان

این مجموعه تحول کیفی و کمی او در شعر را نشان می‌دهد. در، عمیق‌ترین مضمونی است که شعرهای آینه‌های ناگهان از آن خالی نیستند. در میان سروده‌های این کتاب، نوعی سرخوردگی و یأس دیده می‌شود؛ انگار شاعر میان انسان‌های جامعه چیزی جز بدی و تلخی و دورویی ندیده است.

شعرهای این مجموعه تفکر و اندیشه‌ای را نشان می‌دهد که در شکل و قالب تازه‌ای عرضه می‌شود. او به بی‌تفاوتی واژه‌ها دل می‌بندد و می‌گوید: وقتی یک تفاوت ساده در حرف / کفتار را به کفتر تبدیل می‌کند / باید به بی‌تفاوتی واژه‌ها مثل نان دل بست / نان را از هر طرف که بخوانی / نان است!

آینه‌های ناگهان، امین‌پور را شاعری تأثیرگذار در گروه شاعران نسل جدید قرار می‌دهد.

«آینه‌های ناگهان ۲»، مجموعه شعر دیگری است که در دهه ۷۰ منتشر شد. اشعاری مثل «نه گندم نه سیب» - که بعدها برای معرفی شعرهای موفق نسل جدید در کتاب‌های درسی بچه‌ها آمده - از این مجموعه انتخاب شده‌اند.

گزیده اشعار

هیچ‌کدام از کتاب‌های شعر منتشر شده قیصر امین‌پور پیشگفتار ندارد؛ دلایلش را هم در گزینه اشعاری که در نشر چشمه چاپ کرد، در نهایت فروتنی گفته است: چون او اهل پیشگفتار و پسگفتار نیست. معتقد است صدور بیانیه کار کسانی است که مدعی ابداع سبک و سیاق تازه هستند و این‌که زندگی دراز و نامه پراوج و فزاینده‌ای ندارد که بخواهد زندگینامه‌ای داشته باشد و گفته بود اگر کار درخور و شایسته‌ای داشته باشد، شاید شرح حالی و احوالی بنویسد؛ کاری که در هر صورت نکرد و لابد این هم به خاطر این بود که اعتقاد داشت بهترین شعرها و ارزشمندترین نوشته‌ها آنهایی هستند که هنوز سروده و نوشته نشده‌اند.

انتشارات مروارید، کتاب گل‌ها همه آفتابگردانند امین‌پور را سال ۱۳۸۰ منتشر کرد. ۴۰ سروده امین‌پور از سال ۶۹ تا ۷۹ در این کتاب جمع شده‌اند. این کتاب هم با استقبال روبه‌رو شد و به چاپ‌های متعدد رسید.

شعر و کودکی

«شعر و کودکی» امین‌پور کتابی است که در زمینه ادبیات و روان‌شناسی تالیف شده است. انگیزه اصلی این نوشتار از نشست‌های کارگاهی دفتر شعر جوان شکل گرفته که ابتدا به صورت مقاله‌ای در پژوهشنامه ادبیات کودک و نوجوان چاپ شد و اگر به شکل کتاب به چاپ رسید فقط به خاطر اصرار دوستان بوده، وگرنه قیصر امین‌پور به چاپ و نقد و بررسی همان مقاله بسنده کرده بود. مسأله‌ای که در این کتاب بررسی شده، این است که آیا شعر نوعی بازگشت به کودکی است یا نه.

دستور زبان عشق

مرداد سال ۸۶ مجموعه «دستور زبان عشق» چاپ شد و در کمتر از یک ماه به چاپ دوم رسید. دستور زبان عشق - که قبلاً در بخش کتابخانه آن را معرفی کرده‌ایم - از شعرهای سال‌های ۸۵ - ۸۰ استاد امین‌پور گرد آمده است. در این مجموعه ۲۶ اثر در قالب نیمی در کنار ۲۸ غزل و چند رباعی و ترانه کوتاه جمع شده است. هنر شاعری امین‌پور در کتاب «دستور زبان عشق» در چند غزل و رباعی تجلی کرده است. شعرهای این مجموعه محصول دوران بیماری امین‌پور هستند، با این حال، این کتاب سرشار از غزل‌های زیبا و تأثیرگذار و لحظات درخشان هنر امین‌پور است.

